

İDV ÖZEL BİLKENT LİSESİ
T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ GİRİŞ SINAVI KAYNAK
KİTAPÇIĞI

KAYNAK 1 :

Mondros Üzerine Mustafa Kemal'in Görüşleri

“Mondros Ateşkesi, Osmanlı Devleti'nin müttefikleriyle beraber sürüklendiği acı mağlûbiyetin yüz kızartacak bir sonucudur. O antlaşma hükümleridir ki, Türk topraklarını,yabancıların işgaline sundu. O antlaşmada kabul edilen şeylerdir ki, Sevr Antlaşması hükümlerinin de kolaylıkla kabul ettirilebileceği fikrini yabancılara mümkün ve akla uygun gösterdi.”

Mustafa Kemal Atatürk. *Nutuk (1919–1927)*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2018.

KAYNAK 2 : Sevr Antlaşması'na göre Osmanlı Devleti Sınırları

Ülkü, Mehmet et al. *T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 8. Sınıf Ders Kitabı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2025.

KAYNAK 3.

Milli Mücadele Döneminden Kesitler

Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin bağımsızlığını korumak ve vatanını işgalden kurtarmak için verdiği kararlı bir var olma mücadelesidir. Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında Anadolu'nun birçok bölgesi işgal edilmiş, ordular terhis edilmiş ve halk hem ekonomik hem de psikolojik açıdan ağır bir yıkımla karşı karşıya kalmıştır. Bu karanlık ortamda millet, kendi kaderini belirleme iradesi göstermiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde başlatılan Milli Mücadele, yalnızca cephede yürütülen bir savaş değil; aynı zamanda ortak bilinç, dayanışma ve birlik ruhunun yeniden canlandırılmasıdır. Bu dönemde en çok ihtiyaç duyulan unsur, toplumu ayakta tutacak güçlü bir milli mücadele ruhudur.

İşgal yıllarında halkın en büyük ihtiyacı umuttu. Bu umut sadece askeri başarılarla değil, sosyal ve kültürel gelişmelerle de beslenmiştir. Spor faaliyetleri bu açıdan önemli bir işleve sahip olmuştur. Özellikle işgal altındaki İstanbul'da düzenlenen futbol karşılaşmaları, sıradan bir spor etkinliğinden çok daha fazlasını ifade etmiştir. 1923 yılında Fenerbahçe'nin İngiliz işgal kuvvetleri takımıyla yaptığı ve kamuoyunda Harrington Kupası olarak anılan karşılaşma, toplumsal moral açısından sembolik bir değer taşımıştır. Bu maçta sahadaki mücadele, tribünlerde milli onur duygusuyla birleşmiştir. Türk takımının elde ettiği başarı, işgal altındaki bir şehirde halkın özgüvenini artırmış ve geleceğe dair umutları güçlendirmiştir.

Sporun birleştirici gücü, farklı kesimlerden insanları ortak bir heyecan etrafında toplamıştır. Siyasi belirsizliklerin ve ekonomik sıkıntıların yoğun olduğu bir dönemde spor sahaları, toplum için dayanışma alanına dönüşmüştür. Aynı bayrak altında toplanan insanlar, galibiyet anlarında yalnızca bir maçın sonucunu değil, milli onurun korunmasını da kutlamışlardır. Bu ortak sevinç, cephede mücadele eden askerlerin moralini de dolaylı biçimde desteklemiştir. Çünkü bir milletin direnci yalnızca askeri güçle değil, birlik ve inanç duygusuyla da pekişir.

Milli Mücadele yıllarında eğitime verilen önem de bu ruhun kalıcı hâle getirilmesi açısından dikkat çekicidir. 1921'de Ankara'da toplanan Maarif Kongresi, savaş devam ederken bile geleceğin planlandığını göstermektedir. Eğitim politikalarının tartışılması, kazanılacak zaferin sadece askeri değil, toplumsal bir dönüşümü hedeflediğini ortaya koymuştur. Böylece milli mücadele, hem bağımsızlık hem de bilinçli bir toplum inşa etme amacı taşımıştır.

Sonuç olarak Kurtuluş Savaşı, askeri başarıların ötesinde bir toplumsal diriliş sürecidir. Sporun birleştirici etkisi halkın moralini yükseltmiş, eğitim alanındaki adımlar ise bu ruhu kalıcı hâle getirmiştir. Bu yönüyle Kurtuluş Savaşı, birlik ve dayanışma temelinde şekillenen kapsamlı bir milli direniş hareketidir.

Akyüz, Yahya. *Türk Eğitim Tarihi*. Pegem Akademi Yayınları, 2019.

Atatürk, Mustafa Kemal. *Nutuk*. Türk Dil Kurumu Yayınları, 1927.

Özdemir, Nur. "Their Sociology of Sport in Turkish Cinema: A Review of Zaferin Rengi". *Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute*, no 69, 2025, pp. 267-279. *Dergi Park*. Doi: 10.30794/pausbed.1594360.

KAYNAK 4 :

Milli Mücadele’de İmkânlar ve Kararlılık

Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin ağır şartlar altında yürüttüğü bir bağımsızlık mücadelesidir. Mondros Ateşkes Antlaşması’nın ardından Anadolu’nun birçok bölgesi işgal edilmiş, ordu terhis edilmiş ve silahların önemli kısmına el konulmuştur. Devlet otoritesinin zayıfladığı, ekonomik imkânların tükendiği bu dönemde halk hem maddi hem manevi açıdan büyük sıkıntılar yaşamıştır. Ancak millet, esaret düşüncesini kabul etmemiş ve çözümün doğrudan askeri direnişte olduğuna inanmıştır. İşgali sona erdirecek temel alan cepheydi; çünkü düşman birlikleri ancak savaş meydanlarında yenilgiye uğratılabilirdi.

Mevcut imkânlar oldukça sınırlıydı. Silah ve cephane yetersiz, ulaşım olanakları kısıtlıydı. Buna rağmen eldeki kaynaklar öncelikle orduya aktarılmıştır. Köylüler ürünlerini askere göndermiş, kadınlar cephane sevkiyatında görev almış, gençler gönüllü birliklere katılmıştır. Bu katkılar doğrudan savaş hattını desteklemiştir. Toplumsal çaba, askeri direnişin sürdürülebilmesi için gerekli zemini oluşturmuştur. Mücadelenin yönü ve sonucu, cephedeki gelişmelere bağlıydı.

Askerler çoğu zaman yetersiz teçhizatla görev yapmıştır. Soğuk hava koşulları, beslenme sorunları ve eksik malzeme önemli zorluklar yaratmıştır. Buna rağmen birlikler görevlerini sürdürmüş ve savunma hatlarını korumuştur. Askeri başarı sağlanmadan bağımsızlığın elde edilemeyeceği bilinci, direncin temel dayanağı olmuştur. Diplomatik temasların etkili olabilmesi için sahada üstünlük kurulması gerektiği açıktı. Bu nedenle savaş meydanlarındaki gelişmeler belirleyici olmuştur.

Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, sürecin askeri açıdan kritik aşamalarıdır. Sakarya’da savunma hattı korunmuş ve düşmanın ilerleyişi durdurulmuştur. Büyük Taarruz’da ise kesin sonuç alınmış, işgal kuvvetleri Anadolu’dan çekilmek zorunda kalmıştır. Bu gelişmeler, askeri planlama ve disiplinli yönetimin önemini ortaya koymuştur. Ordunun teknik imkânları sınırlı olsa da stratejik kararlar savaşın seyrini değiştirmiştir.

Toplumsal sağladığı destek, cephedeki direnişi mümkün kılmıştır; ancak nihai sonucu belirleyen unsur askeri performanstır. Cepheye elde edilen üstünlük, siyasi sürecin şekillenmesini sağlamış ve bağımsız devletin kurulmasının önünü açmıştır. Eğer savaş alanında başarı sağlanamayıp, diğer girişimlerin kalıcı bir etkisi olmayacaktı.

Sonuç olarak Kurtuluş Savaşı’nda belirleyici unsur cepheye yürütülen mücadeledir. Bağımsızlık, askeri başarıyla elde edilmiştir. Millet katkısı ve ordunun direnci savaş alanında birleşmiş; süreç savaş meydanlarında alınan sonuçlarla şekillenmiştir.

Atatürk, Mustafa Kemal. *Nutuk*. Türk Dil Kurumu Yayınları, 1927.
Karabekir, Kazım. *İstiklal Harbimiz*. Yapı Kredi Yayınları, 1960.